

งานแสดงผลงาน จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพล้อ บทกวี เหตุการณ์เดือนพฤษภาคม

AN EXHIBITION FEATURING : PAINTINGS, SCULPTURES, CARICATURES, AND POEMS OF THE MAY INCIDENT

ชุด “บันทึกราชดำเนิน”

Rama IX Art Museum Foundation
“RATCHDAMNOEN MEMORY”

๒๓-๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๕

23-30 NOVEMBER, 1992

ณ บริเวณหน้าแกรนด์ฮอลล์ ชั้น ๒

FOYER, 2ND FLOOR

โรงแรมอิมพีเรียลควีนส์ปาร์ค สุขุมวิท ๒๒ กทม.

THE IMPERIAL QUEEN'S PARK SUKHUMVIT 22 BANGKOK.

งานแสดงผลงาน จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพล้อ บทกวี เหตุการณ์เดือนพฤษภาคม

ชุด “บันทึกราชดำเนิน”

๒๓-๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๕

ณ บริเวณหน้าห้องแกรนด์ฮอลล์ ชั้น ๒

โรงแรมอิมพีเรียลควีนส์ปาร์ค สุขุมวิท ๒๒ กทม.

Rama IX Art Museum Foundation

AN EXHIBITION FEATURING : PAINTINGS, SCULPTURES, CARICATURES, AND POEMS OF
THE MAY INCIDENT

“RATCHDAMNOEN MEMORY”

23-30 NOVEMBER, 1992

FOYER, 2ND FLOOR

THE IMPERIAL QUEEN'S PARK SUKUMVIT 22 BANGKOK

อภินันทนาการจาก

คุณ อรรถ ฤทธิพิทักษ์
Place of Art

มูลนิธิ
หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน
RAMA IX ART MUSEUM FOUNDATION

R-AT-1-0286

ประวัติศาสตร์แต่ละบทของแผ่นดิน

ถูกพลิกผ่าน ไปพร้อมกับกาลเวลา

อีกมากเรื่องราวที่เกิดขึ้นใหม่

รอการบันทึก...

บ้างเรียงร้อยเป็นอักษร...บ้างรังสรรค์เป็นงานศิลป์ ฯลฯ

เป็นประวัติศาสตร์บทใหม่

ให้ผู้คนรุ่นต่อไป ได้พลิกผ่านเล่าขานกันสืบต่อ

Rama IX Art Museum Foundation

วันออกใบมีดเล่มแรกเล่มแรก

ขี้ด (โคก) / แด่ การกร (ขอ) ออกใบ มีดเล่มแรกเล่มแรกเล่มแรก
เมื่อ สิบปีแล้ว ชดม อรรถพร... วันอาทิตย์ที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๓
ช่วงเย็น ณ สโมสรวังสราญรมย์ แด่
ทั้งนี้ถูก เริ่มมาที่ สภาฯ แล้ว... เมื่อการมองกลับ
คือ... ชดม... การเกิด
... การเกิด... และในขณะที่ยังมีชีวิต
... ชดม... สภาฯ... การเกิด...
... การเกิด... สภาฯ... การเกิด...
... การเกิด... สภาฯ... การเกิด...
... การเกิด... สภาฯ... การเกิด...
... การเกิด... สภาฯ... การเกิด...
... การเกิด... สภาฯ... การเกิด...
... การเกิด... สภาฯ... การเกิด...
... การเกิด... สภาฯ... การเกิด...

ได้... การเกิด... สภาฯ... การเกิด...
... การเกิด... สภาฯ... การเกิด...
... การเกิด... สภาฯ... การเกิด...
... การเกิด... สภาฯ... การเกิด...
... การเกิด... สภาฯ... การเกิด...
... การเกิด... สภาฯ... การเกิด...
... การเกิด... สภาฯ... การเกิด...
... การเกิด... สภาฯ... การเกิด...

... การเกิด... สภาฯ... การเกิด...
... การเกิด... สภาฯ... การเกิด...
... การเกิด... สภาฯ... การเกิด...
... การเกิด... สภาฯ... การเกิด...

ชดม อรรถพร
๑๕ ธ.ค. ๒๕๖๓

“ราชดำเนิน”

ฉันทักตร์ฟักดาวอัสตง
อัสตรดำรง
ดำรงเนชโยไนที

ผ่านแผ่นดินพระธรณี
สู่อารยศรี
สากลประชาโลกา

จัดวางจังหวัดวัดวา
วางขอบมรรคา
คือนครดำเนินนอกโน

ถนนแห่งประชาธิปไตย
ประชาประชาชนชัย
ประเจิญประชันกันผาย

ผ่านพิภพลีลาเรียงราย
ผ่านพิภพล้ำคาลัย
มาข้ามมัยวานังสรศักดิ์

คามช่วงสามชนขยลรร
ยงอยู่กับกัลป์
ก่อแก้วกลางใจกลางเมือง

จงเจตจำนงเมือง
จงจารึกเรื่อง
ราชภูรีเดินนำราชดำเนิน

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

ก่อนมาเป็น “บันทึกราชดำเนิน”

เหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นบนถนนราชดำเนินเมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๓๕ ย้อนรอยประวัติศาสตร์การต่อสู้เรียกร้องรัฐธรรมนูญของประชาชนไทยเมื่อสิบเก้าปีที่แล้ว (๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖) เป็นความเจ็บปวดสะเทือนใจอีกครั้งหนึ่งของประชาชนไทย ที่ต้องเห็นเพื่อนร่วมชาติล้มตายกันเกลื่อนอยู่บนถนนราชดำเนิน ด้วยสาเหตุเพียงเพราะพวกเขาไม่หาประชาธิปไตยด้วยสองมือเปล่า

เหตุการณ์ดังกล่าว ได้กลายเป็นตัวกระตุ้นให้ประชาชนจากทั่วทุกวงการอาชีพ มีอาวางเฉยแยกตนจากสังคมการเมืองอีกต่อไป การรวมตัวก่อกลุ่มเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประชาธิปไตยจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม

งานแสดงศิลปะ “บันทึกราชดำเนิน” ครั้งนี้ ก็เป็นผลพวงหนึ่งที่เกิดจากเจตจำนงร่วมของกลุ่มคนอาชีพที่ถูกเรียกขานว่า “ศิลปิน” พวกเขาได้ร่วมกันแปรความสะเทือนใจ บันทึกความรู้สึกลึกต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สะท้อนออกมาเป็นผลงานศิลปกรรม เพื่อเก็บไว้เป็นบันทึกประวัติศาสตร์ให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้

คณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย (กรป.) ในฐานะผู้จัดงาน ใคร่ขอขอบคุณบุคคล กลุ่ม องค์กรต่าง ๆ ที่ร่วมสนับสนุนงานการจัดงานครั้งนี้ด้วยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศิลปินทุกท่านที่ร่วมสานใจกันสร้างสรรค์ผลงานอันจะเป็นบันทึกทางประวัติศาสตร์ที่ทรงคุณค่าแก่สังคมไทย

คณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย (กรป.)

คณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย(กรป.)
Campaign for Popular Democracy

สถานที่ตั้ง: 108 ถนนสุขุมวิทซอย 10 แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กทม. 10500 โทรศัพท์ 02-44831-3 โทรสาร 02-448330
Address: 108 Sukhumvit Soi 10, Samsenok, Huaykwang, Bangkok 10500 THAILAND Tel: +66 21 254431-3 Fax: +66 21 254430

สานใจสรรค์สร้าง

รศ.สุวิชัย หวันแก้ว รองประธานคณะกรรมการการณรงค์เพื่อประชาธิปไตย

งานบันทึกราชดำเนินเป็นงานที่ถือว่ามีความหมายที่จะแสดงถึงการมีส่วนร่วมของศิลปินกับการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยในสังคมของเรา ความหมายนี้คงไม่มีความหมายสำเร็จรูป หลายท่านได้พูดไปแล้วว่ายิ่งคิด ก็ยิ่งรู้สึก ยิ่งทำให้เราต้องมึนข้อเดือใจต่างๆ ก็จะกระตุ้นคนในสังคมเรา ผู้เข้าร่วมงานศิลปินเพื่อประชาธิปไตย มีทั้งศิลปิน วาดภาพ บันจอน กวี ทุกท่าน ผมคิดว่างานนี้แสดงถึงน้ำจิตน้ำใจและวิญญาณของศิลปิน ทุกท่านที่อยากมาร่วมสื่อสารกับคนในสังคมของเรา ในเหตุการณ์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดประหลาดของงานอย่างที่ท่านทราบอยู่แล้วคือ เราถือว่าศิลปินเป็นคนที่สัมผัสความดี ความงาม ความจริง อยากเปิดเวทีให้มีการรับรู้งานแสดงของศิลปินเหล่านี้ ต่อสาธารณชน และการระดมทุนโดยเฉพาะเพื่อจะช่วยเหลือญาติผู้สูญหาย ซึ่งตอนนี้ทุกท่านคงทราบดี หลายอย่างยังไม่แน่นอนสำหรับผู้สูญหาย ไม่ว่าจะเป็นตัวเลขหรือความเป็นไปของเรื่อง ยังไม่มีข้อสรุปใดๆ ทั้งสิ้น

โกวิท เหมานันท์ ที่ปรึกษาโครงการ “บันทึกราชดำเนิน”

โดยประสบการณ์และบทเรียนที่แล้วมา เมื่อหลาย ๑๐ ปีก่อนทำให้ผมเก็บตัวเงียบ คือไม่ออกไปยุ่งสิ่งกับใครมากนัก เพราะผมสงสัยในหลายๆ อย่างที่กระทบในครั้งอดีต โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณค่าของสถาบันสงฆ์ ซึ่งเหตุการณ์พฤษภาทมิฬนั้น ยังไม่ได้พิจารณาถึงประเด็นนี้กัน สถาบันสงฆ์เป็นสถาบันที่สำคัญมากใน ๓ สถาบัน ครั้งอดีตเป็นแหล่งของศิลปินวิทยากร แต่เราเห็นพระสงฆ์เงียบ แล้วก็คงไม่มีสิ่งที่จะเรียกว่าจิตสำนึกทางการเมืองเท่าไรนัก ครั้งหนึ่งในอดีตที่ผมเกิดเบื่อหน่ายอะไรขึ้นมา อาจจะเป็นช่วงที่ผมต้องสอบสวนตัวเองเป็นครั้งแรกในชีวิตที่ผมไปเลือกตั้ง เป็นครั้งแรกเลยที่ผมบ้านที่ผมอาศัยอยู่ ผมก็ถามตัวเองว่า...ผมไปเป็นคนแรกในวันนั้น ผมไปทำไม ในเมื่อผมไม่รู้จักแม้แต่ชื่อ สส. ผมจะเลือกก็รู้สึก ทบทวนไปทบทวนมาผมรู้สึกว่ามันไม่ใช่เรื่องของการไปทวงสิทธิหรือทวงเสรีภาพ ผมไม่ต้องการสิทธิที่คนอื่นมอบให้ เสรีภาพที่มอบให้กันเป็นสิ่งที่ไม่มีคุณค่า ผมไปเพื่อยื่นมือเข้าปกป้องผู้ที่ถูกเอารัดเอาเปรียบเท่านั้น รวมเบ็ดเสร็จ คือเรื่องราวเมตตา ผมไม่ได้คิดว่าตัวเองมีเมตตา แต่รู้สึกว่าเราน่าจะเป็นมือที่ช่วยได้ว่า ทั้งที่เราไม่ได้มีความสละสลักสำคัญอะไร คิดเท่านั้นเอง อีกประการหนึ่ง ช่วงเวลาเกิดเหตุการณ์รุนแรงขึ้น ผมนั่งดูทีวีกับหลาน หลานตัวเล็กไม่มีประสบการณ์อะไรมา เค้านั่งกับโยยาย่าว่า มันจะมากไปหน่อย ขวณกันว่าลุงไปโหม ผมรู้สึกอายหลานมาก เพราะถ้าเกิดเรื่องผมไม่มีแรงวิ่ง คำชวนเคาะกระแทกผมความรู้สึกผมมาก ว่าผมแก่หรือผมคิดว่าผมแก่ แต่จุดนั้นทำให้ผมรับคำเชิญที่จะมา ผมรู้ว่าผมไม่ได้ก้าวเข้าไปสู่ฐานะทางสังคมที่ผมเคยเรียกร้อง แต่ผมกำลังก้าวเข้าไปสู่การเรียนรู้เอาความปรารถนาพื้นฐานของมนุษย์เท่านั้นเอง

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ที่ปรึกษาโครงการ “บันทึกราชดำเนิน”

ในรูปธรรมแล้วผมอยู่ตรงนั้นมาแต่ต้น ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ทำงาน สถานศึกษาหรือการใช้ชีวิตส่วนหนึ่งบนถนนราชดำเนินนั้นเอง เป็นไปไม่ได้ที่ผมจะพ้นไปจากถนนราชดำเนิน ขณะนี้ผมกำลังทำงานที่ชื่อว่า เขียนแผ่นดิน โดยตระเวนไปทุกจังหวัดในประเทศไทย ไปนั่งอยู่ที่ใดที่หนึ่ง ที่ผมชอบ และเขียนบทกวีออกมา ผมยังประจักษ์ชัดว่า ๑๔ ตุลา ๖ ตุลา หรือเดือนพฤษภา มันทำให้คนเข้าใจโลกเข้าใจชีวิต เข้าใจอะไรมากขึ้นมากมาย และเมื่อผมจะเขียนถึงกรุงเทพมหานคร เป็นไปไม่ได้ที่ผมจะไม่เขียนราชดำเนิน และบอกมีงานบันทึกราชดำเนินด้วย ก็ยินดี เต็มใจ อย่างที่พูดบนเวทีเมื่อที่ว่าเราจำเป็นต้องทำให้เราเหล่าศิลปินผู้ทำงานศิลปะทั้งหลาย ทำงานบันทึกอารมณ์ความรู้สึกของมนุษยชาติ จะต้องร่วมกันให้เป็นพลังจริงจัง ใช้สื่อสมัยใหม่เป็นประโยชน์ เพื่อเผยแพร่ความคิดอุดมการณ์หรือจริยธรรมใหม่ในสังคมใหม่ให้เป็นจริงเป็นจัง และนั่นคือวิธีการประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ไม่ใช่ประชาธิปไตยเพียงคำพูด จึงมาร่วมงานอย่างเต็มที่

Rama IX Art Museum Foundation

จากวินพิริยลตวันสปาร์ด

เรื่องประชาธิปไตย เครือมพิริยลได้ทำมาตลอดตั้งแต่ครั้ง ๑๔ ตุลา เคยร่วมต่อต้านเผด็จการจนกระทั่งเครือของเราใหญ่ขึ้น เราก็ดูเหมือนเป็นนายทุน แต่ในลักษณะของการเป็นนายทุน วิธีการบริหารงานที่เราเติบโตขึ้นมาจนถึงตอนนี้ เราใช้หลักประชาธิปไตยในการบริหารงานในองค์กรของเรา จะเห็นว่าพนักงานที่นี่จะมีความเป็นอิสระ เป็นประชาธิปไตยในเรื่องการทำงาน ฉะนั้น เมื่อเหตุการณ์พฤษภาที่ผ่านมา เราก็มีความรู้สึกในจิตสำนึก ในฐานะที่เราเป็นคนไทย เรารู้สึกอด้อใจในสิ่งที่เกิดขึ้น เราถูกกีดกันหรือถูกปิดกั้นในสิ่งที่เราควรจะมีและเราก็ไม่รู้ เราจึงได้ไปที่สนามหลวงในวันเกิดเหตุและจากที่เกิดเหตุ จากที่เห็นเหตุการณ์วันนั้น เราก็คิดว่าเมื่อมีทางใดที่เราจะช่วยให้อำนาจประชาธิปไตยสามารถที่จะอยู่ได้และมีความพร้อมในการต่อสู้เราก็ยินดี

ฉะนั้น เมื่อคณะผู้จัดงานติดต่อมา เราก็ยินดีจะตอบสนองและด้วยความเต็มใจ

ศุภลักษณ์ ดันทาภิชาติ

กรรมการบริหารเครือโรงแรมอิมพิเรียล

Rama IX Art Museum Foundation

กำหนดการพิธีเปิดงาน “บันทึกทรายดำเนิน”

วันจันทร์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ ณ บริเวณหน้าห้องแกรนด์ฮอลล์ ชั้น ๒

โรงแรมอิมพิเรียลควีนส์ปาร์ค สุขุมวิท ๒๒ กทม.

เวลา ๑๗.๐๐ น.

นายชาญ แก้วชูโล กล่าวรายงานความเป็นมาในการจัดงาน และกล่าวเชิญ ทพนา นายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย ประธานในพิธีกล่าวเปิดงาน

เวลา ๑๘.๐๐ น.

วงฟองน้ำ บรรเลงเพลงภูษีหลงผ้า
เพลงครวญฝั่งโขง

เพลงแรกไทรทางขวา

เพลงเขมรทอง

เวลา ๑๘.๓๐ น.

อานันททวี โดย อังคาร กัลยาณพงศ์

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

โกวิท เหมานันทะ

จิระนันท์ พิตรปรีชา

เวลา ๑๙.๐๐ น.

เปิดประมุขภาพโดย คุณย้งศักดิ์ ไควสุรัตน์

รายได้สนับสนุนกิจกรรมรณรงค์เพื่อประชาธิปไตยของครป. และช่วยเหลือญาติวีรชนจากเหตุการณ์เดือนพฤษภาคม

ถอดความจากงานเสวนา มุมมองผู้สร้างงานศิลปะต่อเหตุการณ์พฤษภา

เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๓๕

ณ ห้องสายทิพย์ ๑ โรงแรมอมิฟิเรียลควีนส์ปาร์ก

ผู้ร่วมเสวนา

คุณอังคาร กัลยาณพงศ์

คุณเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

คุณโกวิท เขมานันทะ

คุณเทพศิริ สุธาสภา

คุณพิภพ องไวยยงค์ ดำเนินการเสวนา

พิภพ

การเมืองเป็นของทุกคน ทุกเหล่าอาชีพ ไม่ได้ผูกขาดอยู่กับนักการเมืองเท่านั้น ขณะที่ศิลปินก็ได้ได้คิดด้วย เสพสุขอยู่ด้วยคนเดียว หรือเพื่อคนจำนวนหนึ่ง กลุ่มเล็กๆ เท่านั้น สังคมมีส่วนกำหนดศิลปิน ศิลปินมีส่วนกำหนดสังคม งานศิลปะเป็นสิ่งที่ทุกคนได้ประเด็นแรกที่ยากจะขอให้ศิลปินและนักนิพนธ์ได้แสดงความคิดเห็นว่ามีความรู้สึกอย่างไรต่อเหตุการณ์พฤษภา

การระลึกถึงผู้สูญหายที่เกือบจะถูกลืม เราจะต้องช่วยกันรื้อฟื้นเพื่อให้เกิดการติดตามผู้สูญหายหาตัวคนผิดมาลงโทษ การกระทำเช่นนั้นได้ต้องอาศัยการตื่นตัวของประชาชนทุกหมู่เหล่า ขอให้ผู้ที่สูญหายและผู้เสียชีวิต คิดอยู่เสมอว่าพวกเขายังคิดถึงอยู่ รู้สึกเป็นบุญคุณที่พวกเราได้รับระบอบประชาธิปไตยกลับคืนมา ถึงแม้ว่าอำนาจของประชาชนที่แท้จริงยังไม่เป็นของเรา ต้องให้เวลาในการต่อสู้ไปอีกหลายสิบปี

เนาวรัตน์

ผมเองนั้นผ่านเหตุการณ์บนถนนราชดำเนินมา ๒-๓ ครั้ง ๑๔ ตุลา ๖ ตุลา และ ๑๙ พฤษภา วันที่ ๑๙ ผมอยู่ที่โรงแรมรอยัล ไม่คิดว่าจะไปไหนไม่ได้กับข่าวสารผมคาดไม่ถึงว่าสิ่งที่ผมเห็นกับตา แวพทาร์ที่เดินคาน้ำมาเป็นกองทัพอันเดินบนราชดำเนิน มันละเหือนางและกระห่มใจขนาดไหน ไม่ใช่เดินเปล่าๆ อังปิ่นกระห่มไปหมด เป็นประสบการณ์ที่มีคนละเหือนอารมณ์ความรู้สึกมากๆ ผมในแง่ของคนที่ไม่มื่อะไรนอกจาก ปากกา เขียนหนังสือ เขียนบทกวี อารมณ์ความรู้สึกมันคลุมเครือ มันต้องระบายออกมา ในหน้าที่ของคนงานก็เป็นงานศิลปะอย่างหนึ่ง ผมว่างานศิลปะทั้งปวงเป็นสื่อภาษาของอารมณ์ ความรู้สึก เวลาเราคิด คิดถึงถึงย่ำๆ เวลาเราเขียนเราก็อึกพันกับย่ำๆ เราต้องหาคำที่มีอันจำกัดมาถ่ายทอดความรู้สึกไม่จำกัดของเรา อันนี้เป็นหน้าที่ของศิลปะ งานกวี งานเขียนรูป งานปั้นปูน ก็ดี เป็นสื่อของอารมณ์ความรู้สึก ที่เป็นทางที่มนุษย์บันทึกอารมณ์ความรู้สึกออกมา คุณค่าของศิลปะ คือการบันทึกอารมณ์ความรู้สึกของมนุษยชาติ เมื่อมีความรู้สึกก็จะระบายออกมาในงานศิลปะ นั่นคือความรู้สึกของคนที่ยังรับรู้เหตุการณ์เดือนพฤษภา

โกวิท

ผมมี ๒ ส่วน คือความคิดที่เกิดขึ้นเรื่อยๆ และความรู้สึกเกิดขึ้นหนเดียวที่ผ่านลงเลยไป ผมนั่งดูโทรทัศน์กับหลาน ผมรู้สึกว่ามันจะมากเกินแล้ว ผมเป็นคนที่ไม่สนใจการเมือง สังคมน้อย ก่อนข้างใดเดี๋ยวตนเองออกไป เคยเป็นนักบวช งานศิลปะก็ทำแต่ไม่คิดว่าจะมีประโยชน์อะไรกับใคร แต่วันที่เกิดเหตุการณ์นี้ ไม่ว่าในความรู้สึกของผมที่ได้เห็นภาพจากจอเล็กๆ ของโทรทัศน์ เป็นความรู้สึกที่ไหลและเปลี่ยนแปลงไป ถ้าเราจะรื้อฟื้นมันอีกก็ย่อมได้ ขึ้นกับว่าเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างสรรค์อย่างไรในส่วนของความคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์เกิดขึ้นไม่รู้จัก

เทพศิริ

ผมได้ข่าวเดือนพฤษภา ผมอยู่ที่หมู่บ้านเด็ก กำลังเขียนงานนิทาน ผมเป็นคนรับใช้เด็ก ผมพยายามคิดจะบอกลูกหลานอย่างไร จะผูกเรื่องอย่างไรจากเหตุการณ์อย่างนี้ แล้วถ่ายทอดอย่างไร แต่สิ่งที่ผมทำไม่เคยสำเร็จคือการบอกเรื่องประชาธิปไตย มันเกิดอีกแล้ว ผมอยากจะบอกว่าเราเขียนเรื่อง เขียนรูป เราจะผูกเรื่องเขียนรูปอย่างไรให้ลูกหลานเข้าใจประชาธิปไตย

อังคาร

ผมจะพูดในฝั่งมนุษยธรรม ทหารที่สู้รบอยู่แล้ว ทหารที่เสียชีวิตเพื่อชาติ ชัยโหม จะพูดอีกแง่คือ ทหารสละชาติเพื่อชีพ มีอะไรกลับอยู่ในตัว ทหารที่อิงประชาชนได้ ความเป็นมนุษย์มันกลับอยู่ เหลือแต่ความเป็นสัตว์ กดโกป็น ทหารไม่ได้เรียนความเป็นมนุษย์เลย

พิภพ

ในแง่ของศิลปิน สาเหตุของเหตุการณ์พฤษภาคืออะไร เราจะป้องกันอย่างไร ว่าไม่ให้เกิดขึ้นอีก

เนาวรัตน์

โยงไปที่เหตุการณ์ เดือนตุลา คนบนถนนราชดำเนินเป็นคนเดียวกันที่เติบโตขึ้นมา ในหอใหญ่ นักศึกษาห้ามอาจารย์เข้า แต่เหตุการณ์เดือนพฤษภา เห็นแต่พวกอาจารย์ นักศึกษามีน้อย บนถนนราชดำเนินผมไปเขียนโครงการเขียนแผ่นดิน ผมไปนั่งที่พระบรมรูปทรงม้า เพื่ออินยันเจตนาภรณ์ที่ถนนราชดำเนิน ภาพของคุณอิสรา ภาพเหล่านี้ เรากำลังเอาสิ่งเก่ามาจับใช้สิ่งใหม่ คุณทองรุ่ง เอมโอรุณนักปั้นปูน เมืองเพชร มีความพฤษภาคือว่า ที่เป็นพรทิ

“จึงเผาศรันครวินป็นไฟ

จึงเจตจำนงเมือง

ประสาบประลัยกลางใจและกลางใจเมือง

จงจารึกเรื่องราวแห่งมหาประชาชน”

เป็นความศรัทธาที่ว่าเป็นการต่อสู้ของประชาชนไทย กับเผด็จการที่นับวันจะรุนแรงยิ่งขึ้น

อังคาร

วิธีการของเผด็จการคือการล้างผลาญคนที่มีความคิดไม่เหมือนกันให้ไม่เหลือ เกี่ยวกับความเป็นมนุษย์ ความเป็นมนุษย์ในใจเหลือไหม ทหารฆ่าราษฎร ศิลธรรมในใจเหลือไหม

โกวิท

เหตุการณ์พฤษภาเป็นการตื่นขึ้นแล้วของประชาชน ผู้ไม่หาเสรีภาพ และความล่มสลายทางจริยธรรมของผู้กุมอำนาจ ในเหตุการณ์ที่เกิดการสังหารประชาชน ในขณะที่ประชาชนเมื่อเล่า มันเป็นการล่มสลายคือความเป็นคน เป็นมนุษย์ การที่คนใดคนหนึ่งไม่เฉพาะทหาร ใครก็ได้ที่ฆ่าและโดยเฉพาะฆ่าคน ฆ่าสิ่งมีชีวิต ก็เช่นต้นไม้หรือสัตว์ การฆ่าคนฆ่ามนุษย์ ไม่ใช่ผิดศีลของศาสนาพุทธในโลก ผิดเจตจำนงโดยเสรีของมนุษย์ ที่เขาจะเติบโตได้

พิภพ

กรณีทหารที่ฆ่าประชาชนที่ถนนราชดำเนิน จะพิเศษหรืออย่างไร

โกวิท

ผมมองว่า เป็นการปะทะกันระหว่างกลไกของอำนาจรัฐ แนนอนกลไกอำนาจรัฐต้องเกี่ยวข้องกับคนในการออกคำสั่ง แต่เป็นคำสั่งที่หละหลวม การที่ทหารหันปากกระบอกปืนไปสูประชาชน ก็คือเห็นประชาชนเป็นขยะ ไม่เห็นประชาชนเป็นชีวิต

พิภพ

ในฐานะที่ท่านอังคารก็สนใจผู้คนประวัติศาสตร์ สังคม ท่านอังคารลงวิเคราะห์ด้วยความคิด อารมณ์ ความรู้สึก บอกเล่าเหตุที่เกิดขึ้นเมื่อเดือนพฤษภาคม ในความเห็นท่านอังคารเป็นอย่างไร

อังคาร

คนที่มีความสนใจมันก็ลืมตัวได้ อำนาจคือโลกธรรมอันหนึ่ง เวลามันดื่มเข้าไปมาก ๆ มันมา ยิ่งใช้พวกบึก ๆ มันต้องกินมาก ๆ ดื่มมาก ๆ ราชการลับก็ต้องมาก ๆ มันก็เหลิง เมื่อพระเจ้าหลุยส์ละเมอ จันคือฝรั่งเศส ฝรั่งเศสคือจัน จันก็คือโลก โลกก็คือจัน IM THE

WORLD อย่างนี้ ทหารคิดว่าเป็นเจ้าเป็นนายอยู่เหนือประชาชนเสมอ คิดแบบเดียวกับขุนนาง ตะเบงชะเวตี้ อลองพญา ล้วนแต่โจรปล้นเมืองทั้งนั้น เราแยกทหารที่ยิ่งที่ราชดำเนินออกมา สมมุติไม่ได้เป็นทหารไปปล้นเขา เมื่อปล้นคนเดียวกันกลายเป็นโจร แต่ถ้าปล้นกันมาก ๆ ก็เป็นกองทัพบก

เทพศิริ

ผมมีวิธีมอง โดยมองว่าทุกอย่างเป็นตัวละคร เป็นฉาก คือเป็นตัวละครมีเครื่องแบบ ในแต่ละครั้ง ถ้าย้อนถึง ๑๔ ตุลา เราจะ มีตัวละครชุดเดียวกัน ที่แต่ละชุดมีเครื่องมือ มีอาวุธเหมือนกัน เข้ามาแสดงบนถนนสายเดียวกัน ใช้ฉากสนามหลวง แถวๆ นั้นใช้จากพวกนั้น เวลาผมมอง ผมมองว่าตัวละครพวกนั้นเดินทางเข้ามาชุมนุม อาจจะเป็นชาวบ้าน จะเป็นใครก็แล้วแต่ จะมี ๒ พวก มีคู่ขัดแย้งที่เผชิญหน้ากันในขณะนั้น ผมจะมองแบบนั้น เวลาจะเขียนรูป จะนึกภาพไปในทางนี้เสมอ เมื่อครั้งนั้น มีตัวละครที่เราดู คือ ขาวนากรรมาชีพ คือสมัย ๑๔ ตุลา เราดูขึ้นมาดูมากทีเดียว ต่อมา จาก ๖ ตุลา มันแรงมันเข้ม มันดุเดือด และตัวละครที่อยู่ในเมือง โดยเฉพาะนักศึกษาได้หันหลังให้กับเมือง และก้าวเข้าสู่จากป่าเขา เราเน้นเรื่องจับอาวุธเข้าสู่และไม่สำเร็จ ก็ทิ้งจากป่าเขา หันเข้าสู่เมืองอีก และตอนนี้มีตัวละครที่เพิ่มเข้ามา เช่น มีตัวละครที่ใช้รถมอเตอร์ไซด์ เข้ามามีบทบาท พวกนี้ใช้มือถือ พวกที่อยู่ตามตึกสูงๆ พวกนี้ออกมาแสดงด้วย

โกวิท

ในฐานะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ อยู่ในโลกของศิลปะ ศิลปะอาจช่วยยกระดับชีวิตสู่ความสว่างไสว เสพสุนทรีย์ที่ละเอียดเพียงใด ชีวิตก็จะละเอียดเพียงนั้น เราต้องยกระดับสำนักของทุกคน สิ่งที่เราขาดไม่ได้คือศาสนธรรม หนทางความเป็นธรรม เราต้องอยู่เหนือความรู้สึกอันเลวร้ายของเรา ถ้าเราจะป้องกันไม่ให้เกิดสิ่งที่ไม่น่าปรารถนา ปลุกปล้ำสำนึกขึ้นและหนทางที่หนักแน่นที่สุดคือธรรมาแห่งวรรณกรรม รสแห่งศิลปะ

Rama IX Art Museum Foundation

หยาดน้ำตาในคืนดำ
ไพศาล เปลี่ยนบางช้าง
สีน้ำ

๖๕ x ๘๐ ซม.

"ร่องรอยที่เกิดจากการกระทำของผู้หลงคลั่งในอำนาจตน อำนาจสู่หายนะ
ไม่สร้างให้เกิดความรักขึ้นบนแผ่นดิน การครอบงำทางความคิดไม่อาจ
กำเนิดได้ ในผู้ฝันใฝ่ในเสรีภาพและความรัก เรื่องราวที่ผ่านมานับถน
ราชดำเนิน เมื่อพฤษภาทมิฬมาแล้ว อาจสร้างความตระหนกและความตาย
ให้ผู้คน แต่ไม่อาจทำลายดวงใจที่รักความยุติธรรมของประชาชนได้"

อินทิต ปักปอง
สุกร พรินทรากุล
สีน้ำมัน

๘๘ x ๑๒๐ ซม.

"เราจะอินทิต ปักปอง เพื่อประชาธิปไตยอย่างแท้จริง แม้ต้องสูญเสีย
แต่เพื่อผลสำเร็จในภายหน้า สักวัน เราจะมีประชาธิปไตยอย่างแท้จริง"

บันทึกทฤษฎีภาษาไทย
สัญญา สุกล้ำเลิศ
เลื่อนนม

เส้นนำศูนย์กลาง ๑๐๐ ซม.

“ธาตุสี่ แดง ขาว น้ำเงิน หมายถึง ชาตินิไทย
สีทอง หมายถึง ความรุ่งเรือง
สีดำ หมายถึง ความมืดมน ความตาย ความ
อมตะ
สีเทา หมายถึง ความโศกเศร้า ความหม่นหมอง
สีขาว หมายถึง จิตใจที่บริสุทธิ์

ธาตุของรูปแบบ รอยแตกแยก = ความขัดแย้ง ความไม่สามัคคี
ดวงตารูปโค้ง, นอน = การมองต่ำมุม ต่างแง่
ดอกไม้วีทองที่สีแดง = ความหวังอันสูงสุด

ภาพโดยรวม เป็นสัญลักษณ์ของความงามที่แฝงไว้ในความขัดแย้ง
เป็นนามธรรมตามจินตนาการของผู้ที่เลียดด้วยดวงตา”

Rama IX Art Museum Foundation

รัตติกาล

วิชาญ ประมุขศิริ

สีน้ำ

๕๔ x ๓๐ ซม.

“ภาพวาดคล้ายในสิ่งคนดำเนินไปตามพัฒนาการแห่งการรับรู้และเข้าใจของ
ผู้คนในสังคมที่แปรเปลี่ยน เราทำในอิสรเสรี และเคารพในสิทธิของผู้อื่น
ในความถูก หรือผิดนั้น ใครคือผู้ตัดสิน อำนาจมิได้มีไว้เพียงเพื่อใครคนใด
คนหนึ่งจะ “ตัดสิน”

จึงจากเปลี่ยนสี

เดช นามกลาง (กลุ่มด้านเกรียน)

๖๐ x ๘๔ ซม.

“มนุษย์มีการพัฒนาแห่งการทำลายธรรมชาติมีการพัฒนาแห่งการให้เกียรติ”

“รูปทรง”

วุฒิชัย นามตะ

ประติมากรรมรูปทรง

๑๐๐ ซม.

“ความมีอิสระของสภาวะ ความคิด การกระทำ ผลของภาวะการกระทำ
ศิลปะจึงอิสระในรูปทรงที่สร้างสรรค์ศิลปะ”

